Lietas Nr. A420161425
A42-01614-25/18
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0522.A420161425.3.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025. gada 22. maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Arlita Zariņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ (*/Persona A/*) pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2025. gada 28. aprīļa lēmuma Nr. 292/PLN/2025 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izskatīt pēc būtības /Persona A/ 2025. gada 8. aprīļa atkārtoto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] 2023. gada 13. novembrī Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldē saņemts pieteicēja Bangladešas Tautas Republikas (turpmāk – Bangladeša) pilsoņa /Persona A/ (*/Persona A/*) iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā (turpmāk – Latvija). Iesniegumā norādīts, ka pieteicējs pieprasa patvērumu, jo Bangladešā viņu vajā un draud nogalināt politisku iemeslu dēļ.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2024. gada 5. aprīļa lēmumu Nr. 579/PLN/2024 pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijā. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka viņš Bangladešā ir saskāries ar jebkādām problēmām vai vajāšanu saistībā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai politiskajiem uzskatiem.

[2.2] Pieteicēja apdraudējums Bangladešā nav bijis tik augsts, lai viņš pamestu valsti uzreiz pēc tam, kad pieteicējs ir iesaistījies meitenes glābšanā no slepkavības mēģinājuma koledžā 2016. gadā. Pieteicējs izceļojis no valsts aptuveni piecus gadus pēc šī uzbrukuma koledžā.

[2.3] Pieteicēja sniegtā informācija saistībā ar uzbrukumu meitenei koledžā 2016. gadā tikai daļēji atbilst publiski pieejamajai informācijai. Bangladešas tiesībsargājošās iestādes ir saukušas uzbrucēju pie krimināltatbildības. Ja ar uzbrucēju saistītās personas būtu draudējušas pieteicējam, viņš būtu varējis vērsties pēc palīdzības pie tiesībsargājošajām iestādēm, taču pieteicējs to nav darījis. Tas nenozīmē, ka šī palīdzība pieteicējam ir bijusi nepieejama vai atteikta.

[2.4] Pieteicēja izceļošana uz Eiropas Savienību varētu būt saistīta nevis ar drošības apdraudējumu, bet gan ekonomiskiem vai citiem mērķiem. Pieteicējs pirms ierašanās uzturējās Apvienotajos Arābu Emirātos, pēc ierašanās Latvijā pieteicējs vairākkārt mēģināja izceļot uz Rietumeiropas valstīm. Līdz ar to pieteicējs ir izmantojis Latviju tikai kā tranzītvalsti.

[2.5] Nav konstatējams, ka Bangladešas varas iestādes meklētu vai vajātu pieteicēju. Atbilstoši pieteicēja norādītajam viņš ir izceļojis no valsts legāli, arī Bangladešas konsulātā Apvienotajos Arābu Emirātos pieteicējam ir izdevies iegūt Bangladešas pilsoņa pasi bez problēmām.

[2.6] Pieteicējam Bangladešā nedraud ne nāves soda piespriešana vai tā izpilde, ne spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme vai sodīšana, ne smags kaitējums.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2024. gada 7. augusta spriedumu administratīvajā lietā Nr. A420151024 pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijā, izdošanu tika noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Pieteicēja norādītie patvēruma pieprasīšanas motīvi ir pretrunīgi. Pieteicējs pieprasa patvērumu politiskās vajāšanas dēļ, taču ir plaši aprakstījis konfliktsituāciju koledžā 2016. gadā un vajāšanu, kas nav saistīta ar politiskiem motīviem. Tai pat laikā pieteicējs ir norādījis, ka no Bangladešas uz Apvienotajiem Arābu Emirātiem ir devies ekonomisku nolūku vadīts.

[3.2] Nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs ir pakļauts politiskās vajāšanas riskiem. Lai gan pirms pieteicēja izceļošanas no Bangladešas personas, kuras bija opozīcijas partijas līderi vai aktīvisti, kā arī žurnālisti un cilvēktiesību aizstāvji varēja saskarties ar vajāšanu politisku motīvu dēļ. Pieteicējs gan nebija politiskās partijas līderis vai aktīvists.

[3.3] Nav konstatēts, ka pieteicējs Bangladešā ir saskāries ar vajāšanu saistībā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai politiskajiem uzskatiem. Nav arī konstatēts, ka pieteicējs Bangladešā varētu tikt pakļauts nāves sodam, spīdzināšanai, necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodīšanai, kā arī smagam kaitējumam.

[4] 2024. gada 24. augustā Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē saņemts pieteicēja atkārtots iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijā. Iesniegumā norādīts, ka pieteicējs pieprasa patvērumu, jo viņa dzīvībai draud briesmas.

[5] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2024. gada 18. septembra lēmumu Nr. 1520/PLN/2024 pieteicēja atkārtotais iesniegums atstāts bez izskatīšanas, pamatojoties uz Patvēruma likuma 30. panta pirmās daļas 4. punktu un 35. panta pirmo un trešo daļu. Lēmums pieņemts, jo pieteicējs nav sniedzis informāciju par apstākļiem, kas būtu ievērojami mainījušies viņam par labu un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai Latvijā.

[6] 2025. gada 8. aprīlī pieteicējs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulas Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 18. panta 1. punkta „d” apakšpunktu uzņemts atpakaļ no Francijas Republikas (turpmāk – Francija).

[7] 2025. gada 8. aprīlī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē saņemts pieteicēja atkārtots iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijā. Iesniegumā norādīts, ka pieteicējs nevar atgriezties Bangladešā, jo tur viņam ir pārāk daudz problēmu. Vairākiem cilvēkiem ir uzdots nogalināt pieteicēju. Atgriežoties savā valstī, pieteicējs ies bojā.

[8] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2025. gada 28. aprīļa lēmumu Nr. 292/PLN/2025 pieteicēja atkārtotais iesniegums atstāts bez izskatīšanas, pamatojoties uz Patvēruma likuma 30. panta pirmās daļas 4. punktu un 35. panta pirmo un trešo daļu. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[8.1] Pieteicējs nav sniedzis informāciju par apstākļiem, kas būtu ievērojami mainījušies viņam par labu un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai Latvijā.

[8.2] 2024. gada 6. septembrī pieteicējs bez iepriekšēja brīdinājuma atstāja patvēruma meklētāju izmitināšanas centru. 2024. gada 8. novembrī pieteicējs pieprasīja patvērumu Francijā. Šīs darbības liecina par

pieteicēja mērķtiecīgu rīcību, lai nodrošinātu viņa iesnieguma izskatīšanu konkrētā valstī un lai aizkavētu viņa izraidīšanu no Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijas.

[9] 2025. gada 10. maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par pārsūdzētā atcelšanu un pienākuma uzlikšanu iestādei izskatīt pēc būtības pieteicēja 2025. gada 8. aprīļa atkārtoto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijā. Pieteikumā norādīts, ka pieteicējam, atgriežoties Bangladešā, būs jāsaskaras ar dzīvības vai brīvības apdraudējumu. Starp pieteicēja māti un onkuli pastāv strīds par nekustamo īpašumu. Pieteicēja māte ir vērsusies policijā pret pieteicēja onkuli, taču onkulis var uzpirkt policijas darbiniekus, lai lieta pret viņu netiktu ierosināta vai izmeklēta. Tā vietā ir ierosinātas krimināllietas pret pieteicēja brāļiem, kuri centās palīdzēt pieteicēja mātei. Ja pieteicējs atgriezīsies Bangladešā, tad viņam arī būs jāpalīdz mātei, tātad arī pret pieteicēju tiks ierosināta krimināllieta. Ne tikai tas apgrūtinās pieteicēja pārvietošanos Bangladešas teritorijā un ārpus tās, bet arī pieteicēju var apcietināt, kur izrēķināšanās ar viņu būs vieglāka.

[10] Iestāde rakstveida paskaidrojumos pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā konstatēto un papildus norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[10.1] Pieteikumā sniegtās informācijas patiesums ir vērtējams kritiski. Pieteicēja 2025. gada 8. aprīļa atkārtotajā iesniegumā ir norādīta vispārīga rakstura informācija, taču pieteikumā ir paplašināts patvēruma pieprasīšanas lūgums, norādot uz ģimenes locekļu strīdu par nekustamo īpašumu. Pieteicējam bija jānorāda uz šiem apstākļiem nekavējoties, nevis pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas.

[10.2] Ir apšaubāms pieteikumā aprakstītais pieteicēja onkuļa radītais apdraudējums. 2023. gada 13. novembra pārrunu un sākotnējās intervijas laikā pieteicējs minēja, ka viņa tēvs ir miris. 2023. gada 28. decembra personiskajā intervijā pieteicējs norādīja, ka viņa mātei piederēja nekustamie īpašumi, kurus viņa pārdeva, lai pieteicējs varētu izceļot no Bangladešas. Tā kā pieteicējs, sākotnēji pieprasot patvērumu, norādīja, ka viņa tēvs ir miris un ka viņa māte ir pārdevusi nekustamos īpašumus, ir apšaubāms, ka pieteicējs par viņa onkuļa radīto apdraudējumu uzzināja tikai 2025. gadā. Papildus tam, civiltiesiska rakstura strīdi nav pamats starptautiskās aizsardzības piešķiršanai.

[10.3] Pieteicējs ļaunprātīgi izmanto patvēruma procedūru, atkārtoto iesniegumu viņš ir iesniedzis tikai tāpēc, lai izvairītos no atgriešanas procedūras. Par to arī liecina pieteicēja atkārtotie pretlikumīgie mēģinājumi izceļot no Latvijas un pieteicēja izceļošana uz Franciju.

[11] Lietā iesniegtie pierādījumi ir pietiekami, lai to izspriestu, tāpēc, pamatojoties uz Patvēruma likuma 49. panta otro daļu, lieta tika izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Saskaņā ar Patvēruma likuma 35. panta pirmo daļu persona, attiecībā uz kuru pieņemts galīgais lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ir tiesīga iesniegt Valsts robežsardzei atkārtotu iesniegumu. Personai ir pienākums atkārtotajā iesniegumā norādīt pierādījumus, kas liecina, ka ir ievērojami mainījušies apstākļi, ar kuriem tika pamatots attiecīgais lēmums. Atbilstoši Patvēruma likuma 30. panta pirmās daļas 4. punktam lēmumu par iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas pieņem, ja patvēruma meklētājs Latvijā ir iesniedzis atkārtotu iesniegumu pēc tam, kad pieņemts galīgais lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, un tajā nav minēti apstākļi, kas būtu ievērojami mainījušies par labu patvēruma meklētājam un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai. No šīm tiesību normām secināms, ka personai gadījumā, ja ir spēkā stājies lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ir tiesības vērsties ar atkārtotu iesniegumu, norādot uz nozīmīgiem apstākļiem, kas ir mainījušies pieteicējam par labu no lēmuma pieņemšanas brīža, un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai. Ja atkārtotais iesniegums šādu informāciju nesatur, pārvaldei ir pienākums atkārtoto iesniegumu atstāt bez izskatīšanas. Savukārt informācijai par apstākļu ievērojamu jeb nozīmīgu maiņu, kas varētu būt par pamatu iesnieguma pieņemšanai izskatīšanai pēc būtības, ir jāsatur norāde uz apstākļiem, kas radušies pēc patvēruma pieteikuma izskatīšanas pēc būtības.

[13] Pieteicējam tika atteikts piešķirt gan bēgļa, gan alternatīvo statusu ar spēkā stājušos Administratīvās rajona tiesas 2024. gada 7. augusta spriedumu administratīvajā lietā Nr. A420151024. Līdz ar to tiesai ir pienākums

pārbaudīt, vai pieteicējs atkārtotajā iesniegumā norādīja tādus nozīmīgus apstākļus, kas mainījušies pieteicējam par labu kopš minētā sprieduma spēkā stāšanās brīža un kas varētu būt par pamatu, lai pieteicējam piešķirtu bēgļa vai alternatīvo statusu.

[14] Pieteicējs 2025. gada 8. aprīļa atkārtotajā iesniegumā lūdza nesūtīt viņu atpakaļ uz Bangladešu, jo tur viņu nogalinās (*lietas 13. lapa*). Atkārtotajā iesniegumā papildu apstākļi nav norādīti. Pieteicējs 2025. gada 7. maija pieteikumā tiesai norāda, ka viņš Bangladešā saskārās ar problēmām, proti, viņa onkulis centās atņemt viņa mātei māju un pie tās esošo zemes gabalu. Sākotnēji īpašums piederēja pieteicēja tēvam, pēc tēva nāves to vajadzēja mantot pieteicēja mātei, bet ar to nav apmierināts pieteicēja onkulis. Pieteicēja māte vērsās policijā, bet pieteicēja onkulis ir turīgāks, var uzpirkt policistus. Pret pieteicēja brāļiem, kas centās palīdzēt mātei, ir ierosinātas krimināllietas. Tas pats draud pieteicējam (*lietas 6. lapa*).

Tiesa norāda, ka pieteikumā aprakstīti jauni apstākļi, kas nav minēti ne 2023. gada 13. novembra iesniegumā par bēgļa statusa piešķiršanu, ne 2024. gada 24. augusta atkārtotajā iesniegumā par bēgļa statusa piešķiršanu, un tie attiecīgi nav pārbaudīti.

[15] Patvēruma likuma 37. panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību. Patvēruma likuma 38. panta pirmā daļa paredz, ka par vajāšanu atzīstamas darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu, kā arī vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajam veidam līdzīgā veidā. Lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt objektīvi pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg, kā arī jāvērtē pieteicēja sniegto paskaidrojumu ticamība (*UNHCR, Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status, Geneva, 2019, paragraphs 38, 42. Pieejams: https://www.unhcr.org/media/handbook-procedures-and-criteria-determining-refugee-status-under-1951-convention-and-1967*).

No pieteikumā norādītā tiesa secina, ka pieteicējs nav norādījis uz vajāšanas riskiem sakarā ar pieteicēja rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem. Pieteicējs pieteikumā ir aprakstījis iespējamu zemes strīdu starp radiniekiem, tas ir vērtējams kā sociāla rakstura konflikts, tas nav saistāms ar vajāšanu Patvēruma likuma 37. panta pirmās daļas izpratnē. Tiesa secina, ka pieteicējs nav norādījis ne uz vienu no Patvēruma likuma 37. panta pirmajā daļā minētajiem vajāšanas pamatiem, lai varētu tikt apsvērts jautājums par bēgļa statusa piešķiršanu. Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicējs atkārtotajā iesniegumā nav norādījis nozīmīgus apstākļus, kas būtu mainījušies pieteicējam par labu no lēmuma pieņemšanas brīža, un kas varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai.

[16] Saskaņā ar Patvēruma likuma 40. panta pirmo daļu uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37. panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46. panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību. Patvēruma likuma 41. pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Administratīvā rajona tiesa 2024. gada 7. augusta spriedumā administratīvajā lietā Nr. A420151024 ir secinājusi, ka pieteicējam nedraud nāves soda piespriešana vai necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana. No publiski pieejamās informācijas izriet, ka pilsoņu nemieri un vardarbīgās sadursmes, kas Bangladešā norisinājās no 2024. gada jūlija, šobrīd lielākoties ir beigušās (*sk. U.S. Department Of State – Bureau Of Consular Affairs, Bangladesh*

Travel Advisory, September 11, 2024, pieejams: https://travel.state.gov/content/travel/en/traveladvisories/traveladvisories/bangladesh-travel-advisory.html). No publiski pieejamās informācijas neizriet, ka šā sprieduma pieņemšanas brīdī Bangladešā būtu novērojami starptautiski vai iekšēji bruņoti konflikti, kas smagi un individuāli apdraudētu civiliedzīvotājus. Iestāde pārsūdzētajā lēmumā pamatoti secināja, ka izcelsmes valstī drošības situācija nav būtiski mainījusies par labu pieteicējam kopš Administratīvās rajona tiesas 2024. gada 7. augusta sprieduma administratīvajā lietā Nr. A420151024 pieņemšanas.

[17] Ievērojot minēto, iestāde pamatoti atstāja bez izskatīšanas pieteicēja 2025. gada 8. aprīļa atkārtoto iesniegumu. Pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 251. pantu un Patvēruma likuma 49. panta pirmās daļas 2. punktu un sesto daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /Persona A/ (*/Persona A/*) pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2025. gada 28. aprīļa lēmuma Nr. 292/PLN/2025 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izskatīt pēc būtības /Persona A/ 2025. gada 8. aprīļa atkārtoto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese A. Zariņa